

KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA
Odbor životního prostředí
Žižkova 57, 587 33 Jihlava, Česká republika
Pracoviště Seifertova 24, Jihlava

Dle rozdělovníku :

Váš dopis značky/ze dne 21. 6. 2010	Číslo jednací / sp.zn. KUJI 69457/2010 OŽP OZP 1025/2010 Kří-19	Vyřizuje/telefon Ing. Milan Křížek / 564 602 526 krizek.m@kr-vysocina.cz	V Jihlavě dne 8. 9. 2010
--	---	--	-----------------------------

Posuzování vlivů záměru na životní prostředí – vrácení dokumentace k dopracování „Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava - Stonařov“

I. Rekapitulace procesu EIA

Krajský úřad kraje Vysočina, odbor životního prostředí (dále jen krajský úřad) jako příslušný úřad podle § 22 písm. a) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) obdržel dne 21.6.2010 dokumentaci vlivů výše uvedeného záměru na životní prostředí zpracovanou dle př. č. 4 k zákonu (dále jen dokumentace). Dokumentace navazuje na závěr zjišťovacího řízení na záměr „Přeložka silnice I/38, úsek Jihlava – Moravské Budějovice“ ze dne 23.8.2007, vydaného krajským úřadem pod č.j. KUJI 56794/2007. Dne 28. 6 2010 byla dokumentace EIA rozeslána dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům ke zveřejnění a k vyjádření. Ke dni 20. 8. 2010 převzal zpracovatel posudku o vlivech výše uvedeného záměru na životní prostředí veškeré potřebné podklady (dokumentaci EIA a veškerá obdržená vyjádření k ní).

K předložené dokumentaci EIA obdržel krajský úřad několik vyjádření a připomínek, které obsahují oprávněné žádosti na informace, které je nezbytné do dokumentace EIA doplnit. Dne 2. 9. 2010 obdržel krajský úřad dopis od zpracovatele posudku s tím, že v předložené dokumentaci EIA byly identifikovány problematické oblasti, na něž není dostatečným způsobem reagováno a které nelze vypořádat pouze doplněním oznamovatelem v rámci zpracování posudku, a doporučuje proto dokumentaci EIA vrátit k doplnění. Ve vazbě na znění § 9 odst. 5 zákona, kde je mimo jiné uvedeno, že zpracovatel posudku nesmí posuzovanou dokumentaci EIA přepracovávat ani ji doplňovat, je nutné tuto dokumentaci EIA doplnit tak, aby zpracovatel posudku měl k dispozici veškeré údaje, na základě kterých vyhodnotí velikost a významnost vlivů tohoto záměru na životní prostředí a aby mohl následně navrhnout krajskému úřadu stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí.

II. Požadavky na doplnění dokumentace

Na základě vyhodnocení dosavadních podkladů získaných v procesu posuzování vlivů na životní prostředí a na základě doporučení zpracovatele posudku krajský úřad jako příslušný úřad vrací dle § 8 odst. 5 zákona dokumentaci EIA k doplnění. Dokumentaci EIA je třeba doplnit na základě veškerých relevantních připomínek a požadavků obsažených ve vyjádřeních k dokumentaci EIA k tomuto záměru.

Vzhledem k nesrovnalostem ve výpočtech rozptylové studie a na ni navazujících závěrů je třeba část „zdravotní rizika“ v dokumentaci EIA doplnit o následující aspekty:

- Rozšířit kapitolu „Ovzduší a klima“ o kvalifikovaný odhad plošné imisní zátěže v této zájmové oblasti a to jak okamžité, tak dlouhodobé zátěže.
- Upřesnit „hlukovou studii a hlukové mapy“, lépe definovat oblast výpočtu hlukové zátěže, uvést jakým způsobem byl získán odhad počtu obyvatel v hlukových pásmech a jaké vstupní údaje byly pro jednotlivé výpočty použity.
- Je žádoucí se zabývat problematikou ochrany všech zdrojů pitné vody (v tomto případě i soukromých studen) a případná rizika jejich zničení nebo znečištění posoudit.

III. Závěr

Na základě výše uvedeného požadujeme jako příslušný úřad dle § 8 odst. 5 zákona doplnění dokumentace EIA. Doplnění dokumentace EIA musí zohlednit a vypořádat veškeré relevantní připomínky a požadavky obsažené ve vyjádřeních k dokumentaci EIA (viz příloha). Doplnění musí být zpracováno v souladu s připomínkami v části „zdravotní rizika“ posudku, ze dne 27.8.2010 (viz příloha), který dle § 9 zákona zpracovává Ing. Jaroslav Kalous. Doplnění dokumentace se musí zaměřit na výše zmíněné aspekty, tak aby byl dotčeným subjektům a veřejnosti poskytnut dostatečný podklad pro připomínkování v rámci procesu posuzování vlivů záměru na životní prostředí.

Doplnění dokumentace EIA je nutné předložit na krajský úřad v tištěné podobě ve 14 vyhotoveních a dále 2x v elektronické podobě.

Doplnění dokumentace EIA bude po jeho předložení na krajský úřad předáno zpracovateli posudku, který mimo jiné i na jeho základě zpracuje ve smyslu § 9 odst. 2 zákona posudek o vlivech záměru na životní prostředí. Doplnění dokumentace EIA bude ve smyslu § 8 odst. 6 zákona zasláno ke zveřejnění a vyjádření dotčeným subjektům až současně s posudkem.

Město Jihlava, Městys Stonařov, Obec Rančířov, Obec Čížov, Obec Vílanec a Obec Suchá, jako dotčené územní samosprávné celky ve smyslu § 16 odst. 3 zákona žádáme o neprodlené zveřejnění informace o vrácení dokumentace k dopracování na úřední desce a nejméně ještě jedním v dotčeném území obvyklým způsobem (např. rozhlasem, zpravodajem). Doba zveřejnění je nejméně 15 dnů.

Zároveň výše uvedené obce žádáme o neprodlené písemné vyrozumění o dni vyvěšení této informace Krajskému úřadu kraje Vysočina, odboru životního prostředí (dále jen OŽP KrÚ).

Krajský úřad kraje Vysočina, odbor životního prostředí tuto výzvu k dopracování dokumentace včetně příloh rovněž zpřístupňuje na internetu na adrese <http://www.cenia.cz/eia>.

Ing. Milan Křížek
úředník odboru životního prostředí

Přílohy

Obdržená vyjádření k dokumentaci
Posudek – část „zdravotní rizika“

Rozdělovník:

Dotčené územní samosprávné celky (ds)

- 1) Kraj Vysočina, zastoupený odborem životního prostředí krajského úřadu – zde
- 2) Město Jihlava, Masarykovo nám. 1, 586 28 Jihlava
- 3) Obec Rančířov, Rančířov 24, 58601 Jihlava 1
- 4) Obec Čížov, Čížov 3, 58601 Jihlava 1
- 5) Obec Vílanec, Vílanec 45, 58835 Vílanec
- 6) Obec Suchá, Suchá 1, 58833 Stonařov
- 7) Městys Stonařov, 588 33 Stonařov

Dotčené správní úřady (ds)

- 8) Krajská hygienická stanice kraje Vysočina, Tolstého 15, 587 25 Jihlava
- 9) Magistrát města Jihlavy, odbor životního prostředí, Masarykovo nám. 1, 586 28 Jihlava
- 10) Ministerstvo životního prostředí, Odbor ochrany horninového a půdního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10
- 11) Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Havlíčkův Brod, Bělohradská 3304, 580 02 Havlíčkův Brod
- 12) Městský úřad Třešť, stavební úřad, Revoluční 20, 589 14 Třešť

Zpracovatel posudku (ds)

- 13) SEPARA-EKO, spol. s r.o., Pražská 674/156, 642 00 Brno-Bosonohy

Na vědomí (dodejkou, + přílohy)

- 14) Ředitelství silnic a dálnic, Odbor přípravy staveb, Šumavská 33, 612 54 Brno

Oblastní inspektorát Havlíčkův Brod
Bělohradská 3304, 580 01 Havlíčkův Brod 1
tel.: 569 496 111, fax: 569 429 822
IČ: 41 69 32 05, e-mail: public@hb.cizp.cz, www.cizp.cz

Krajský úřad kraje Vysočina
Odbor životního prostředí
Žižkova 57
587 33 Jihlava

Váš dopis značky / ze dne: Naše značka:
ŘI/1010774.002/10/HZH

Vyřizuje / linka:
Holcnerová/122

Místo a datum:
Havlíčkův Brod, 3.8.10

Věc: Vyjádření – Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava-Stonařov

Vyjádření České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Havlíčkův Brod, k dokumentaci „Přeložka silnice I/38 Jihlava – Stonařov“.

Stanovisko oddělení ochrany přírody:

Předloženým záměrem dojde k dotčení registrovaných významných krajinných prvků lesa, vodních toků a jejich údolních niv, záměr přímo zasáhne část registrovaného významného krajinného prvku Nad Vsí. K zásahu do těchto prvků je nezbytné závazné stanovisko vydané příslušným orgánem ochrany přírody. Dotčen bude rovněž biotop zvláště chráněných druhů živočichů. V této souvislosti je třeba upozornit na skutečnost, že ochrana zvláště chráněných druhů je ze zákona řešena jako ochrana jedinců ve všech vývojových stádiích, nikoliv pouze populací. V tomto ohledu je závěr kapitoly věnované bezobratlým v části D.1.7. nepřesný. K předloženému záměru bud třeba požádat o výjimku ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů stanovených v § 50 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v znění pozdějších předpisů. Předložená dokumentace řeší křížení trasy stavby s prvky USES a předpokládá takovou volbu technického řešení, které zajistí dostatečnou migrační propustnost mostních objektů.

Součástí předložené dokumentace je podrobné hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz. Zásahy do jednotlivých míst krajinného rázu jsou hodnoceny jako slabé s mírně negativním působením. Doprovodnou vegetaci podél silnice II/402 v prostoru MUK Stonařov je třeba v maximální možné míře zachovat vhodným uspořádáním křížovanky. Obdobně je třeba postupovat v místě křížení se silnicí III/Vílanec – Loučky. Místo pokácených dřevin bude nezbytné provést náhradní výsadbu doplňující původní aleje. Kácení je možno provést pouze na základě povolení příslušného orgánu ochrany přírody po vydání souhlasu k zásahu do krajinného rázu. K opatřením navrženým v kapitole D.IV nemáme zásadních připomínek, pouze upozornujeme, že období vegetace je zde vymezeno jako období od 1.4. do 31.7., vegetační období končí nejdříve 30.9. U propustků bude třeba dno konfigurovat tak, aby jedna jeho část umožnila za normálního průtoku průchod po suchu. V této kapitole je uvedeno upozornění na přímé dotčení rybníka v km 24,122, přestože v předchozím textu takový střet s významným krajinným prvkem zmíněn není. Inspekce s opatřeními navrženými v této kapitole souhlasí a požaduje postupovat v souladu s těmito doporučeními.

Ing. Korábek

Stanovisko oddělení ochrany vod:

Předložený záměr řeší přeložku silnice I/38 v úseku Jihlava – Stonařov. V rámci posuzovaného záměru prochází přeložka silnice územím, kde se nachází vodní zdroje s vymezenými ochrannými pásmy, určené především k lokálnímu zásobování pitnou vodou. Vzhledem k tomu, že voda odtékající z povrchu vozovky bude obsahovat kontaminanty, které mají vliv na jakost vod, bude nezbytné v oblastech střetu s ochrannými pásmy vodních zdrojů doplnit novou komunikaci o kanalizační systém s předčišťovacím zařízením před vstupem do recipientu.

Po dobu výstavby je nutno dodržovat veškerá opatření vedoucí k zamezení možného úniku závadných látek a předcházet tak havárii vzniklé manipulací s těmito látkami.

Bc. Zdeňka Ptáčková

Stanovisko oddělení odpadového hospodářství:

K předloženému záměru nemáme připomínky. Upozorňujeme pouze na platnost nového zákona č.154/2010 Sb. ze dne 21.4.2010, kterým se upravuje působnost zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech mimo jiné ve vztahu k zeminám a uvádí se nový pojem vedlejší produkt. Nakládat s odpady po 1.7.2010 je tedy nutné v souladu s aktuálně platným zněním zákona o odpadech.

Propilková

Stanovisko oddělení ochrany lesa:

Realizací této stavební akce by mělo dojít k nezanedbatelnému a trvalému záboru lesních pozemků – dle předložené dokumentace se jedná o trvalé vynětí 1,32 ha z PUPFLu., což bude mít zcela určitě zásadní dopad na zbylé lesní porosty, jejichž stabilita bude těžebně stavební činností určitě narušena. Hrozí tedy minimálně nebezpečí častějších pádů stromů se všemi negativními doprovodnými účinky a důsledky.

Proto inspekce doporučuje investorovi před zahájením těžebních prací se spojit s místním odborným lesním hospodářem (hospodář) a domluvit podrobnosti nejen o směru kácení a vyklizování hmoty, ale vyjasnit si i podrobnosti o následných povýrobních úpravách cest a zarovnání otevřených porostních stěn.

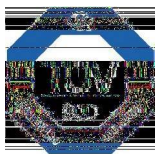
Vlastní řízení o trvalém odnětí, včetně stanovení poplatku a jiných podmínek spadají do kompetence krajského úřadu Vysočina.

Ing. Stehno

Josef
Pospíchal

Digitálně podepsal Josef Pospíchal
DN: c=CZ, o=Česká inspekce
životního prostředí [IČ 41693205],
ou=CIZP - OI Havlíčkův Brod,
ou=5069, cn=Josef Pospíchal,
serialNumber=P174523,
title=vedoucí oddělení
Datum: 2010.08.03 13:48:30 +02'00'

Ing. Josef Pospíchal
Zástupce ředitele OI Havlíčkův Brod

**Krajská hygienická stanice kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě
Tolstého 1914/15, 586 01 Jihlava**

tel.: 567 564 551, fax: 567 305 352, e-mail: khsvvysocina@khsjih.cz

Čj.: H555J2JI4252S/10-Sme
VYŘIZUJE: Ing. Karel Smejkal, RNDr. Jiří Kos
TEL.: 567 564 571
V Jihlavě dne 14.7.2010

Datová schránka

Krajský úřad kraje Vysočina
Odbor životního prostředí
Žižkova 53
586 01 Jihlava

Věc: Posuzování vlivu na životní prostředí – zveřejnění dokumentace vlivů záměru „Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava - Stonařov“ na životní prostředí - stanovisko orgánu ochrany veřejného zdraví

Krajská hygienická stanice kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě jako orgán ochrany veřejného zdraví, který je dotčeným správním úřadem ve smyslu ustanovení § 77 zák. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví v platném znění a § 6, odst. 4, zák. č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění, vydává ve věci posuzování vlivu na životní prostředí – zahájení zjišťovacího řízení záměru „Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava - Stonařov“, v řízení podle ustanovení § 82 odst. 2 písm. i) cit. zákona toto stanovisko:

S předloženou dokumentací souhlasím za předpokladu splnění těchto podmínek.

1. V dalším stupni projektové dokumentace bude předložena podrobnější hluková studie řešící vliv hluku z dopravy na jednotlivé chráněné objekty. V případě překročení limitních hodnot hluku bude obsahovat návrh protihlukových opatření včetně posouzení jejich účinnosti. Studie bude doplněna o posouzení příjezdové trasy do městyse Stonařov, u kterého je napojení na komunikaci I/38 řešeno mimo stávající trasu komunikace I/38.
2. V dalším stupni projektové dokumentace bude předložena podrobnější rozptylová studie v rozsahu ukazatelů NO, NO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, benzen a benzo(a)pyren vtažená k hranici obytných zón obcí dotčených záměrem.
3. Doporučujeme v rámci konkretizace záměru (podrobnější hluková a rozptylová studie) zpřesnění hodnocení zdravotních rizik u jednotlivých dotčených obcí.
4. V dalším stupni projektové dokumentace bude podrobně řešena ochrana vodních zdrojů (včetně zdrojů individuálních).
5. Budou realizována veškerá opatření navržená v kapitole D.IV. Charakteristika opatření k prevenci, vyloučení, snížení popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na životní prostředí.

Odůvodnění :

Dne 1.7.2010 byla KHS kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě doručena dokumentace vlivů záměru „Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava - Stonařov“. Dokumentace záměru byla zpracována HBH Projekt spol. s r.o. v listopadu 2009, zak. č. 06/09/50.

Předložená dokumentace řeší přeložku silnice I/38 v úseku Jihlava - Stonařov. Jedná se o novostavbu dvoupruhové silnice I. třídy v celkové délce 12,9 km. Šířkové uspořádání je navrženo v kategorii S11,5/90. Součástí stavby je mimoúrovňová křižovatka Jihlava – jih a Stonařov, přeložka silnice II/403 v délce 980 m v návaznosti na mimoúrovňovou křižovatku MÚK Stonařov a přeložky silnic nižších tříd a inženýrských sítí. Součástí předložené dokumentace je mimo jiné rozptylová studie, hluková studie a hodnocení zdravotních rizik.

Příloženou dokumentaci si ponecháváme pro další řízení.

Ing. Karel Smejkal
Odborný referent odboru HOK
KHS kraje Vysočina

Krajský úřad kraje Vysočina
Odbor životního prostředí
úsek EIA

Váš dopis ze dne

číslo jednací
MMJ/OŽP/5921/2010
JID: 85579/2010/MMJvyřizuje / telefon
Mgr. Brzák, Dr./l. 711Jihlava
26. 7. 2010

Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava – Stonařov
vyjádření orgánu ochrany přírody k dokumentaci
vlivů stavby na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb. (EIA)

Zpracovatel dokumentace: Mgr. Tomáš Šíkula, Brno

Magistrát města Jihlavy, odbor životního prostředí, příslušný dle ust. § 76 a 77 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) obdržel dne 1. 7. 2010 Vaši žádost o vyjádření k oznámení EIA výše uvedeného záměru k vyjádření dle přísl. ust. zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů.

K předložené dokumentaci vydává orgán ochrany přírody toto vyjádření:

Se záměrem souhlasíme za těchto podmínek:

1. Budou provedena opatření uvedená v kapitole B. IV předmětné dokumentace, zejména k minimalizaci vlivu na dřeviny mimo les, dále na lesy, údolní nivy, vodní toky, rybníky jako VKP ex lege a konečně na krajinný ráz.
2. Pokud budou káceny dřeviny mimo les, smí být káceny pouze s pravomocným povolením, které současně stanoví rozsah náhradní výsadby.
3. Projekt ozelenění požadujeme předložit k odsouhlasení spolu s DÚR. *Projekt ozelenění zakreslený doporučujeme předem konzultovat.*
4. Osazovací plán požadujeme předložit k odsouhlasení spolu s DSP.

Otisk razítka

Ing. Katarína Ruschková v.r.
vedoucí odboru životního prostředí

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
odbor ochrany horninového a půdního prostředí
100 10 Praha 10, Vršovická 65
tel. 26712 1111, fax 272743767

Praha 20.7.2010
Č.j.2041 /660/10
78777/ENV/10
Vyřizuje: Pg. Dadák

KRAJ VYSOČINA		18
Datum léčení	22.07.2010	Veřejná část
Č. j.		Právní základ

kuji 5P 102/10 10

Věc: Vyjádření OOHPP k Dokumentaci vlivu záměru : „Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava - Stonařov“.

Odbor ochrany horninového a půdního prostředí nemá po prostudování zaslaných podkladů a map ložiskové ochrany k uvedenému záměru žádné věcné připomínky. V úseku přeložky silnice nejsou přítomny žádné námi sledované zájmové oblasti (ložiska nerostných surovin, CHLÚ, prognózy a nepříznivé geofaktory).

S pozdravem

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
100 10 PRAHA 10, Vršovická 65

27
M. Holý
RNDr. Martin Holý
ředitel odboru.

Příloha: vrácené podkladové materiály.

Krajský úřad kraje Vysočina
Odbor životního prostředí
K rukám ing. M. Křížka
Seifertova 24
587 33 Jihlava

Krajský úřad kraje Vysočina
Odbor životního prostředí
Žižkova 57
587 33 Jihlava

Naše značka:OÚS/241/2010-Ba

vyřizuje : Bártů

V Suché dne: 27.7.2010

Věc: vyjádření k projektové dokumentaci – „Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava - Stonařov“

Obecní úřad Suchá po seznámení se s předloženou dokumentací k akci „Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava – Stonařov“ dle § 88 zákona č. 100/2001 Sb., O posuzování vlivů na životní prostředí – zakázka č. 06/09/50 vypracovaná firmu HBH projekt, Projektovou kanceláří pro dopravní a inženýrské stavby, se sídlem Kabátníkova 5, 602 00 Brno doplňuje následující:

část C.II.2. Voda – VODNÍ ZDROJE

- **vodní zdroj Beranovec** – v současné době napojení na veřejný vodovod Vílanec - Loučky (chybně uvedeno napojení na veřejný vodovod Suchá – Prostředkovice) není možné a obec od této varianty odstoupila, rozhodla o zbudování vrtu v blízkosti stávajícího zdroje pitné vody pro veřejný vodovod v Beranovci a propojením vrtu se stávajícím zdrojem, který vykazuje vyšší hodnoty dusičnanů, tak docílit snížení koncentrace dusičnanů – umístění vrtu – ve stávajícím ochranném pásmu II. stupně směrem k plánovanému tělesu přeložky komunikace I/38 – úsek 20,5 km – viz. příloha č. 1
- **vodní zdroj Suchá – Prostředkovice** – v roce 2009 byl stávající zdroj pitné vody posílen vrtem na pozemku p.č. 488/2 KN (468 PK) k.ú. Prostředkovice a následně propojen se stávajícím vodojemem v Prostředkovicích, vrt se nachází v západní části katastru Prostředkovic – východně od stávajícího vodního zdroje Suchá – Prostředkovice (dle výkresu „ Základní hydrogeologické charakteristiky“) směrem k plánované přeložce I/38 v úseku 22,5 km – viz. příloha č.2

pozn. Příloha 5 – Fotodokumentace – obrázek č. 13 – stávající silnice I/38 ne v Suché, ale v obci Vílanec

přílohy:

č.1 kopie katastrální mapy - k.ú. Beranovec – se zákresem plánovaného vrtu

č.2 kopie katastrální mapy - k.ú. Prostředkovice – se zákresem vybudovaného vrtu a propojením na VDJ Prostředkovice

S pozdravem

Miroslava Bártů, v.r.
starostka obce
„otisk razítka“

Věc: Vyjádření k dokumentaci: Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava – Stonařov.

Zasílám vám vyjádření k dokumentaci: Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava – Stonařov (dále jen „přeložka“), dle §8 zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, která byla zveřejněna na úřední desce OÚ Rančířov 12.07.2010. V uvedené dokumentaci je řešen vliv přeložky na životní prostředí z různých pohledů a aspektů. Formálnímu zpracování nelze nic podstatného vytknout, postihuje vliv přeložky ve všech možných oblastech. Obsahově lze těžko většinu faktů ověřit a tak nezbývá, než publikovaným faktům věřit.

Chtěl bych se ale vyjádřit k podstatné skutečnosti, která je v dokumentaci zmíněna jen okrajově – vliv přeložky na kvalitu života majitelů nemovitostí sousedících s uvedenou přeložkou (sám mezi ně patřím, Rančířov 31). Přeložka nám začala komplikovat plné využívání nemovitostí již před mnoha lety. Jen stavební uzávěra samotná omezuje reálné využití pozemků majiteli, kteří mají finanční zdroje, mají svůj pozemek a nemohou zde stavět - ve prospěch státu, který v této době nemá finanční zdroje a výstavba přeložky je proto velmi nejistá, přesto pozemky blokuje. Z globálního hlediska lze toto omezení asi pochopit, ale z lidského hlediska jde o podstatný zásah do vlastnického práva, který navíc snižuje hodnotu vlastněných nemovitostí a proto by veškeré další kroky vůči majitelům dotčených nemovitostí měly být podnikány v nezbytné míře a to šetrným způsobem. Podotýkám, že v tomto vyjádření reaguji na tzv. „**Aktivní variantu**“, neboť „Třebíčská varianta“ se nás přímo netýká a „Nulová varianta“ je vlastně současný stav. Po konzultaci s ostatními majiteli uvádím tři základní okruhy problémů:

1. **Trasování stavby.** Byť základní trasování je provedeno, bylo by vhodné, aby v místech, kde budoucí trasa přeložky prochází přímo přes nebo v bezprostřední blízkosti staveb či pozemků s uvedenou kulturou „zahrady“ (uvedeno na listu vlastnictví v Katastru nemovitostí), byla definitivní trasa volena (pokud lze) co nejdále od těchto staveb a pozemků. Jako konkrétní příklad uvedu trasování v km 14,5-15,0, kdy přeložka probíhá po hranici pozemků s kulturou „zahrada“ a sousední pozemek má kulturu „omá půda“ (většinou ve vlastnictví Pozemkového fondu ČR nebo obce), zde vhodným trasováním lze minimalizovat vliv na majitele zahrad a nemovitostí.
2. **Hluk** při budoucím běžném provozu přeložky. V dokumentaci je v samostatné příloze „Hluková studie“ zmíněna možnost budování protihlukových stěn a protihlukových opatření. Je zde zmiňována možnost „bez protihlukových opatření“ a „s protihlukovými opatřeními“. Na základě faktů přímo v této studii uveřejněných požaduji zcela jednoznačně realizaci navržených protihlukových opatření. Opět zcela konkrétně uvedu km 14,8 – příloha č.6 Hlukové studie, bod označený [52.8|45.1].
3. **Vliv na podzemní zásoby vody** – vodní zdroje (kapitola C.II.2). V dotčeném území existují řádně povolené a evidované studny s odběrem pitné podzemní vody. Vzhledem k tomu, že v tomto území až na výjimky neexistuje možnost připojení k obecnímu vodovodu, požaduji, aby byl na náklady investora proveden odběr a následný rozbor vody ze všech evidovaných studní v dotčeném území před zahájením výstavby přeložky a po uvedení do provozu. Zároveň by měl ještě před zahájením výstavby existovat plán, jak postupovat, pokud dojde ke zhoršení množství nebo kvality pitné vody.

Ve výše uvedených třech bodech jsem ve stručnosti uvedl tři oblasti, ve kterých vidím nejvyšší míru ohrožení majitelů nemovitostí sousedících s přeložkou. Myslím si, že tak jako je správná ochrana všech částí životního prostředí, tak by měla být důležitá i ochrana vlastnictví člověka, který v dotčené lokalitě žije a po generace se podílí na její hodnotě a ochraně.

Ještě doplňuji, že zde uvedené vyjádření není jen mým soukromým stanoviskem, ale že reprezentuje názor většiny majitelů nemovitostí v dotčeném území a mohu to v případě potřeby doložit příslušnými podpisy.

Toto vyjádření s konkretizovanými požadavky bude podáno i v procesu územního rozhodnutí a následného stavebního řízení.

V Rančířově 05.08.2010

Ing. Zbyněk Hák (el.podpis)
Svatopluka Čecha 1740/15
58601 JIHLAVA 1

Kontakt:

e-mail: hak@ji.cz
telefon: +420 565 650 000
mobil: +420 603 965 467
datová schránka: 6gx6aw

Rozdělovník:

1. Kraj Vysočina, Odbor životního prostředí, Žižkova 57, 587 33 Jihlava.
2. Krajská hygienická stanice kraje Vysočina, Tolstého 15, 587 25 Jihlava.
3. Obec Rančířov, Rančířov 24, 586 01 Jihlava 1.
4. Ředitelství silnic a dálnic ČR, Na Pankráci 546/56, 140 00 Praha 4.

POSUDEK – část „zdravotní rizika“

dle přílohy č.5 k zákonu č.100/2001 Sb a § 9 zákona č.100/2001 Sb., o
posuzování vlivů na životní prostředí
Přeložka silnice I/38 v úseku Jihlava – Stonařov

Tento posudek hodnotí dokumentaci EIA v částech zabývajících se environmentálními vstupy a výstupy spojenými s realizací stavby, které mohou potenciálně ovlivnit míru zdravotních rizik exponovaných osob.

Dokumentace EIA dle §8, zákona 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí byla zpracována v listopadu 2009 firmou HBH Projekt, spol. s r.o. ve spolupráci s externími specialisty. Rozptylovou a hlukovou studii vypracoval ENVIROAD s.r.o., Ostrava, s.r.o., hodnocení zdrav.rizik – prof.J.Kotulán.

Studie EIA je vypracována v jediné aktivní variantě, odpovídající variantě předložené v „Oznámení“. Jako referenční varianta (nulová) byl použit stávající stav silniční sítě. Posuzovaný záměr řeší 12,9 km silnice I.třídy v úseku mezi obcemi Jihlava a Stonařov.

K předložené dokumentaci máme následující připomínky :

B.III.2. Odpadní vody (str.19)

Zpracovatelé dokumentace zde, ani v dalších částech se nezabývají problematikou kvantifikace možného rizika znečištění pitných vod v soukromých odpadními vodami z nového trasování vozovky. Jde o soukromé studny obyvatel v těch místech a lokalitách, které nejsou připojeny na rozvod pitné vody v dotčených obcích. V této kapitole je pouze zmíněna nutnost, cituji: „V oblastech střetu s ochranným pásmem vodního zdroje bude nezbytně nutné zachytit vodu z vozovky do kanalizace a její předčištění v usazovacích nádržích.“

Na Vysočině obecně, a v této oblasti zvláště, je celá řada obytných objektů zásobovaná pitnou vodou ze soukromých studní, případně malých skupinových vodovodů v místech, která jsou trvale obývaná. Jde o studny s řádným povolením, vyhovující podmínkám jejich užití jako zdroje pitné vody. Zde i v navazující kapitole C.II.2 (str.38-39) je tedy žádoucí se zabývat problematikou ochrany **všech** zdrojů pitné vody (v tomto případě i soukromých studen) a případná rizika jejich zničení nebo znečištění posoudit.

C.II.1. Ovzduší a klima (str. 30-34)

Tato kapitola je zpracována pouze kvalitativně s citacemi výstupů z imisních měřicích stanic v širším okolí a kapitola není využita ke kvalifikovanému odhadu plošné imisní zátěže v konkrétní zájmové oblasti. Dnes existují podklady pro poměrně přesné vyjádření k plošné imisní zátěži v zájmové oblasti, které lze dokonce vyhodnotit i v průběhu delšího časového

tak, abychom mohli stanovit s určitou mírou přesnosti dlouhodobý stav zátěže zájmového území. K tomu lze například využít (pro některé polutanty) pravidelných údajů MŽP hodnotících imisní zátěž obcí a jejich katastrů. Kvantitativní posouzení okamžité a dlouhodobé imisní zátěže lokality významnými škodlivinami charakterizuje stávající a tedy **skutečný nulový stav** zájmové lokality zahrnující také vliv současné nulové varianty. Tabulky B5 a B6 na str. 18/19 potom získají nové širší využití v dalším hodnocení emisního příspěvku stavby.

Z charakteru odstavce hodnotícího oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší uvedeného na str. 34 je zřejmé, že se s tímto nástrojem kvantifikujícím hodnoty imisní zátěže v zájmové oblasti doposud nenaučil zpracovatel dokumentace pracovat. Pro následné hodnocení zdravotních rizik expozice je totiž **odhad celkové zátěže** a jí odpovídající zdravotní riziko jediná možná alternativa toto riziko charakterizující.

Stejným problémem je charakterizace hlukové zátěže. Je škoda, že vstupní údaje o hluku v posuzované lokalitě, které jsou v dokumentaci zpracovány v kapitole B jako údaje o vstupech a výstupech, postrádají jakoukoliv aktuálně naměřenou hodnotu hlukové zátěže v zájmové lokalitě. I když je na základě zkušeností možné předpokládat, že minimálně ve zvolených referenčních bodech je dopravní hluk hlukem rozhodujícím a další hlukové zdroje se na celkovém hluku nepodílí, neplatí to zcela jistě o celé zájmové oblasti a současně absence jakýchkoliv naměřených hodnot významně snižuje validitu teoretické hlukové studie a v tím zásadně ztěžuje hodnocení zdravotního rizika hlukové expozice. Také zde je znalost **celkové hlukové expozice** v posuzovaném referenčním bodě (a potom modelované do plochy vytyčené příslušnými izofonami) jediným vhodným nástrojem pro kvantifikaci zdravotního rizika této expozice.

V této souvislosti lze také dobře rozumět námitkám Krajské hygienické stanice kraje vysočina (čj.H555J2JI4252S/10-Sme) které v bodech 1. a 2. doplňujících podmínek požaduje pro další stupeň projektové dokumentace doplnění vypracované hlukové a rozptylové studie v podrobnějším provedení zahrnující intravilán dotčených obcí, v případě hlukové studie ještě doplněný o modelování vlivu protihlukových opatření.

Kapitola D . Vlivy na obyvatelstvo (str. 50 a další)

Zpracovatel kapitoly hodnocení zdravotních rizik se opomenul vypořádat s teoreticky možným zdravotním rizikem expozice škodlivinám z kontaminované pitné vody. V úvodní části totiž uvádí jako možné zdroje zdravotních rizik pouze expozici hlukem, imisní expozici a dále správně potenciální úrazy , které jsou spojeny výrazně s dopravou a psychické vlivy jimiž může být zatížena ta část populace, která se nově dostává do bezprostředního kontaktu s novou trasou plánované komunikace. Již v předchozí části tohoto posudku bylo upozorněno na specifickou situaci Vysočiny, které je do značné míry dále zásobovaná z malých skupinových vodovodů, ale také doposud ze soukromých studní, jež jsou jediným zdrojem pitné vody pro část populace. Zde je tedy nutné posoudit potenciální riziko jejich kontaminace (přechodné díky zemním pracemi), ale také trvalé vlivem lokálně změněných hydrogeologických podmínek.

Této problematice se předložená Dokumentace nevěnuje již v oblasti zdrojů a výstupů, tedy není potenciální riziko tohoto fenoménu zpracováno ani v části hodnotící zdravotní rizika.

S poznámkou zpracovatele hodnocení zdravotních rizik uvedenou pod čarou na str. 54 nelze plně souhlasit. Pro celou řadu látek je totiž stanovení legislativního limitu pouze hodnotou dohodnutou ve vztahu k možnosti její technické dosažitelnosti. Pro bezprahově působící látky jde potom vždy o stanovení míry ještě akceptovatelného zdravotního rizika.

I. Hodnocení zdravotních rizik hluku. str. 55-60, Hluková studie a mapy v Expertní příloze

Problémem vypracované hlukové studie je absence potvrzení skutečného současného stavu hlukové zátěže získaného modelováním dnešního dopravního stavu lokality v nulové variantě. Současný stav hlukové emise by bylo možné konfrontovat pouze se skutečnou hodnotou naměřenou alespoň v některém ze zvolených referenčních bodů. Ve této studii ani v dokumentaci ke studii (Enviroad s.r.o.) není nikde uvedeno, že by bylo provedeno v referenčním bodu/referenčních bodech celodenní měření pro provedení případné korekce modelu současného nulového stavu. Chybí tedy ověření hodnoty současného pozadí. Tímto způsobem se nejen ověří správnost zvoleného rozptylového modelu, ale zjistí se i další parametry závislé na struktuře dopravních proudů v čase, jež jsou nutné k odhadu výše zdravotního rizika hlukové expozice osob. Obě varianty (nulová a aktivní) jsou v hlukové studii vypočítány s poměrně podrobným zahrnutím současných i budoucích dopravních intenzit, ale výpočet izofon je omezen pouze na hodnoty definované v současné legislativě, tedy na hodnoty významně překračující počátky vlivů hlukové expozice na zdraví. Z tohoto nedostatku pochází jak již citovaná poznámka č.2 ve stanovisku Krajské hygienické stanice, tak i poznámka zpracovatele hodnocení zdravotních rizik např. k tabulce D5 na straně 59 Dokumentace. Z dokumentace i hlukové studie není vůbec jasné, jakým způsobem byly vytyčeny plochy pro hluková pásma 40-60 dB když model je počítán pouze od 60dB pro denní hluk a 50dB pro hluk noční. Potom ovšem také není jasné jakým způsobem získal autor hodnocení rizik, citují "hrubý odhad počtu obyvatel v těchto pásmech"...

Protože způsob výpočtu hlukové studie neumožnil autorovi hodnocení zdravotních rizik z hlukové expozice použít přesnější vztah mezi dávkou a účinkem pomocí hodnocení hlukového deskriptoru L_{DEN} musel být použit méně přesný odhad denní expozice pomocí deskriptoru L_{DN} pro něž jsou uvedeny platné vztahy pro výpočty jednotlivých kategorií obtěžování exponovaných osob. Způsobem použitým v tomto hodnocení rizik expozice hlukem jsou výsledky poplatné jednak neznámé nejistotě skutečné hodnoty vypočteného akustického tlaku z rozptylového modelu a také vyšší nepřesnosti výpočtu podílu rušených exponovaných osob náhradou deskriptoru L_{DEN} méně přesným parametrem L_{DN} .

Z dokumentace v části hodnocení zdravotních rizik není jasné jaké vstupní údaje byly použity pro hodnocení procent různě rušených osob. Tab. D4 a D5 na str. 59 - teoretické hodnoty podílů různě obtěžovaných osob. Metodika výpočtu by měla být vedena spíše cestou přepočtu hlukovou studií uvedených izofon na izofony podle deskriptoru L_{DN} , přičemž lze předpokládat, že všichni obyvatelé žijící „uvnitř takto stanoveného pásma“ jsou exponováni danou hladinou akustického tlaku pro celodenní expozici čemuž odpovídá podíl slabě/středně/silně rušených osob.

To platí, jak je ostatně uvedeno ve studii, pouze v tom případě, že dominantním hlukem je hluk dopravní, o čemž je sice ve studii zmínka učiněna, ale nikde není toto tvrzení definováno jeho prostorovým vymezením v posuzované lokalitě (alespoň kvalitativně).. Pokud jde o výpočet podílů osob s rušením spánku, není k tomuto postupu žádných připomínek.

V tabulce D7 na straně 59 dokumentace není jasné, jaké hodnoty autor použil pro výpočet počtu osob rušených ve spánku. Pokud použil hodnoty z tabulky D5, což je správné, pak je ovšem zavádějící nadpis tab. D7. Správně by zde mělo být uvedeno : **Odhad celkových počtů lidí s mírně středně a těžce rušeným spánkem z nočního uličního hluku** , protože právě k tomuto ukazateli lze potom vyslovit i prognózu počtu významných onemocnění spojovaných s významností ručení spánku při dlouhodobé expozici hlukem.

Pozn.: vyjadřování počtu obtěžovaných/rozmrzelých a rušených exponovaných osob na desetinné číslo jako výsledek násobení procentního údaje daného parametru odhadnutým počtem osob v uvažovaném expozičním pásmu, je vzhledem k nejistotám obou parametrů nevhodné.

Pozn.: Jak již bylo uvedeno dříve není jasné jak byly stanoveny plochy zejména v izofonách do 60 (resp. 50 dB pro noc) , když v hlukové studii tato pásma nejsou uvedena.

Protože dopravní hluk je v této lokalitě bezesporu hlukem dominantním (není to však explicitně v dokumentaci stanoveno, zda to platí pro celou posuzovanou oblast ve vztahu k obydlím obyvatel – viz také požadavek KHS kraje Vysočina), **budou pravděpodobně i v hlukové studii uváděné izofony prakticky charakterizovat celkovou hlukovou zátěž dopravou jen v bezprostřední vzdálenosti od obou komunikací** (původní pro nulovou variantu, nové pro variantu aktivní). Je tedy vhodné, aby ve zpřesněné hlukové studii byla lépe definována oblast výpočtu hlukové zátěže jen v takovém plošném rozsahu, ve kterém je možno považovat dopravní hluk za dominantní a tím určující celkovou hlukovou zátěž v lokalitě a hodnocení ploch vytyčených izofonami provést pro celou takto definovanou plochu i pro podstatně nižší hlukové hladiny(40 – 60 dB).

Lze více než doporučit zejména splnění podmínky č. 1 v citovaném stanovisku KHS Jihlava požadující zpřesnění stavu modelu. Dále je vhodné zpřesnění hlukové studie k lepšímu vyhodnocení potenciálních zdravotních rizik z hlukové expozice požadovat v následné dokumentaci provedení alespoň ve dvou 24hodinových měření hlukové situace ve vhodných referenčních bodech tak, aby v návaznosti na toto měření mohla být zpřesněny údaje o expozice obyvatel a z ní resultujících zdravotních rizik.

II. Hodnocení zdravotních rizik znečištění ovzduší str. 60 a násl. , Rozptylové studie a mapy v Expertní příloze

Hodnocení zdravotních rizik vychází z rozptylové studie Enviroad s.r.o., uvedené v expertní příloze spolu s grafickými výstupy imisních koncentračních izolinií pro identifikované škodliviny. V kapitole C.II. jsou sice uvedeny odhady stávající imisní zátěže lokality pocházející z četných imisních měření realizovaných v okolí posuzované oblasti, případně ze stávajících modelů hodnotících OZKO oblasti. S nimi však zpracovatel RS modelující budoucí stav již nepracuje a omezuje se pouze na výpočet **příspěvku** k imisím v lokalitě, jejichž skutečná hodnota – tedy hodnota pozadí- není autorům známa. Pro některé škodliviny, jako například benzen, je tento postup snad akceptovatelný protože v podstatě jediným zdrojem emisí je v místě existující a budoucí doprava. Pro celou řadu identifikovaných škodlivin je však zdroj z liniové dopravy zdrojem v posuzované lokalitě zdrojem minoritním (např. BaP)nebo v lepším případě zdrojem rovnocenným s jiným emisním zdrojem/zdroji (např. NO₂, PM10).

Tento postoj s sebou přináší pro hodnotitele zdravotních rizik jeden zásadní problém, jímž je správné posouzení míry naplnění „zdravotně bezpečného limitu“, jímž v některých případech ani zdaleka nemusí být limit současně legislativně platný (viz též výše diskuse k poznámce pod čarou na str. 54 dokumentace). Zpracovatel rozptylové studie tedy uvádí pouze příspěvky

vytipovaných škodlivin v současném stavu (nulová varianta) a příspěvky v tak zvané aktivní variantě (budoucí stav se zátěží v roce 2040). Tím zcela znemožňuje posoudit skutečné zdravotní riziko exponované populace.

Hodnocení zdravotních rizik je potom zcela ve smyslu existujících imisních dat věnováno **pouze zhodnocení imisních příspěvků** škodlivin NO₂ resp. NO_x, PM₁₀, CO, BZ a BaP.

V procesu hodnocení zdravotních rizik se předpokládá důsledné provedení identifikace rizik (zde rizikových látek), které v daném prostředí mohou hrát úlohu. Pro dopravu (bez ohledu na jiné zdroje, které se v lokalitě mohou projevovat) to platí i o dalších látkách, se kterými se tedy měl autor studie zdravotních rizik vyrovnat. Jsou to zejména tyto sloučeniny : jemné frakce polévatého prachu, zejména PM_{2,5}, některé aldehydy, dále 1,3-butadien, případně další jednoduché aromáty a také toxické prvky, zejména kadmium a nikl. Jak již bylo poukázáno, je povinností zpracovatele studie hodnocení zdravotních rizik pokud možno přesně identifikovat škodliviny, které se mohou na celkovém (zde zejména inhalačním) riziku podílet. Ve studii je však pouze tvrzeno, že vliv ostatních „dopravních škodlivin“ – str. 66, bude zanedbatelný. Autor rizikové studie se mohl alespoň pokusit o nástin kvalitativního odhadu těchto rizik z identifikovatelných imisních škodlivin.

Zpracovatel hodnocení zdravotních rizik hodnotí rizika jednotlivých škodlivin standardním postupem doporučeným v ČR, vycházejícím ze čtyřbodového postupu US EPA a také se na postup US EPA včetně na existenci příslušných koeficientů zohledňujících vztah dávka – účine v textu odvolává. Riziko expozice jednotlivých škodlivin pak hodnotí srovnáním s jejich modelem vypočtených maximálních imisních koncentrací v dotčených sídlech (tab. 8-11 na str. 61 – 66 Dokumentace) s legislativně platnou hodnotou (pokud limit existuje), což minimálně pro hodnocení imisí BZ, BaP, ale také PM₁₀ není zcela oprávněné jednak pro jejich přiznáváním bezprahovost expozičního působení, ale také pro neznalost skutečného pozadí, které například pro PM₁₀ může být podstatně vyšší než je aktuálně modelovaný příspěvek z komunikace. Rovněž riziko společného působení kancerogenních látek BZ a BaP může být i přes jejich zdánlivě velmi malou imisní koncentraci příspěvku z provozu na komunikaci být již v tomto případě rizikové pro určitou část exponované populace. Nelze tedy pouze kvalitativně vyhodnotit jejich rizika s poukazem na to, že jejich modelované imisní koncentrace zauímají pouze malý podíl limitní hodnoty. Ta je skutečně stanovena jako jakýsi úzus mezi možnostmi společnosti a stavem standardně nalézané zátěže ovzduší. Tento postup ve studii nebyl použit.

Hodnoty 0,01 µg.m⁻³ pro benzen, případně 0,001 ng.m⁻³ pro benzo-a-pyren, uváděné jako výstupy z rozptylové studie, znamenají riziko karcinogeneze při celoživotní expozici 6.10⁻⁸, resp. 1.10⁻⁸ pro BaP, přičemž akceptovatelná pravděpodobnost rizika karcinogeneze při expozici 100 a více obyvatel je uvažována v hodnotě 1.10⁻⁶. V tomto případě se již součet obou hodnot blíží hodnotě 1.10⁻⁷, což je cca 10% tolerované pravděpodobnosti (a to pro populaci kolem 100 exponovaných osob). Tento stav si již odhad míry rizika z těchto látek zasluhuje, a to zejména s vědomím, že dopravní imise nejdou jedinými zdroji těchto škodlivin.

Poznámka: Z rozptylové studie kvantifikované imisní hodnoty jsou velice nízké a zcela neodpovídají běžně identifikovaným hodnotám na takovýchto komunikacích. Současně neodpovídají ani řádovému srovnání jejich pravděpodobné dlouhodobé imisní koncentrace v této lokalitě a podílu, jímž se na ní podílí tento emisní zdroj (doprava). Pro okolí silnic první třídy s intenzitou dopravy kolem 10.000 vozidel/den jsou běžně i měření dlouhodobé imisní koncentrace benzenu do jednoho mikrogramu/m³ a

benzo-a-pyrenu v desetínách mikrogramu/m³. Tyto hodnoty zcela výrazně nekorespondují s vypočítanými hodnotami v rozptylové studii ENVIROAD s.r.o.

K použitému modelu rozptylu ještě dvě zásadní poznámky:

1. Hodnoty PM10 jak roční, tak i krátkodobé jsou patrně nejvíce zatíženy fenoménem sekundární prašnosti, se kterým se nevyrovnává ani zpracovatel RS ani hodnocení zdravotních rizik. Tento fakt ve spojení s náhledem na prašnost jako také jakousi bezprahově působící škodlivinu činí závěry o nerizikovosti imisí PM10 v této lokalitě významně nevěrohodné
2. Nepoměr imisních koncentrací NO_x a NO₂ v lokalitě. Podle imisního modelu použitého k výpočtu imisí jsou koncentrace NO_x v lokalitě přibližně o půl řádu vyšší než imise NO₂, což odporuje obecným poznatkům o zátěži těmito škodlivinami podél komunikací. Současně jsou modelované imisní koncentrace NO₂ jak hodinové tak i roční zhruba o jeden řád nižší než jsou obvyklé jejich hodnoty ze stanic měřících stavu zatížení ovzduší v dopravně zatížené lokalitě.

K modelu rozptylu oxidů dusíku nelze mechanicky použít pro výpočet pouze emisní faktory. Ty reflektují stav podílu NO₂/NO_x v okamžiku, kdy plynné zplodiny opouštějí ústí výfuku motorového vozidla. Z termických zdrojů oxidů dusíku je obecně společně s horkými spaliny emitován převážně NO, který se ovšem vlivem slunečního záření a ozónu rychle oxiduje na NO₂, přičemž rychlost této reakce značně závisí na okolních podmínkách v atmosféře. Průměrné emise NO_x v okamžiku jejich vzniku mají nejvýše 10 % NO₂ zatímco převažujících 90 % tvoří NO. Rychlost konverze NO na NO₂ je však dostatečně vysoká a je dána kinetickou rovnicí přičemž její rychlost závisí na okamžitých atmosférických podmínkách. Ve vzdálenosti několika desítek až stovek metrů (což je také zájmové vzdálenost odstupů komunikace od sídel) dochází sice k postupnému ředění imisí směsi oxidů dusíku ale také, což je významné pro hodnocení zdravotních rizik, k poměrně rychlé oxidaci NO na NO₂. S tímto faktem musí také rozptylový model také kalkulovat, jinak jsou získané výsledky mimo realitu. Této úvaze také odpovídají údaje uvedené ve výsledcích sítě AIM ČR. Roční průměrné hodnoty činí jednotky – desítky mikrogramů/m³ a pro hodinové imisní koncentrace potom desítky až stovky mikrogramů/m³. Hodnoty uvedené jako výstupy z rozptylové studie pro obě koncentrace jsou zcela nevěrohodné.

V rozptylové studii je tedy použitý algoritmus výpočtu špatný. Jeho výsledkem jsou hodnoty imisí oxidu dusičitého o cca jeden řád nižší než je tomu ve skutečnosti. Na to poté navazuje chybná diskuse jeho zdravotních rizik.

Zcela okrajově se na str. 66 dvěma větami zpracovatel zabývá hodnocením rizika dopravních úrazů, ač právě tato stránka vzhledem k vyvedení komunikací mimo intravilán některých obcí by si zasloužovala podrobnější kvantitativní zhodnocení. Navíc je v textu chybně konstatováno, že v tomto ohledu jsou si obě varianty rovnocenné tím, že jsou vedeny mimo obytné území. To skutečně není pravda, protože právě varianta nulová vede v posuzovaném úseku středem nebo okrajem několika obcí

Nelze také souhlasit s tvrzením autora na str.67, že kladným přínosem v oblasti psychosociálních vlivů budou nové pracovní příležitosti po dobu výstavby komunikace. S ohledem na převažující specializovanou činnost lze naopak předpokládat, že pracovní

příležitosti budou zcela saturovány kmenovými zaměstnanci realizačních firem a naopak tento aspekt bude v oblasti psychosociální spíše negativní.

Závěrem k této části dokumentace hodnotící potenciální zdravotní rizika expozice hluku i zdravotní rizika inhalační expozice je nutné více než souhlasit se stanoviskem místně příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví, jímž je Krajská hygienická stanice v Jihlavě, která doporučuje aby :

1. V dalším stupni projektové dokumentace byla předložena podrobnější hluková studie řešící vliv hluku z dopravy na jednotlivé chráněné objekty. Studie by také měla být doplněna o posouzení příjezdových tras do jednotlivých obcí, u nichž je napojení na komunikaci I/38.
2. V dalším stupni projektové dokumentace byla také předložena podrobnější rozptylová studie v rozsahu ukazatelů NO, NO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, benzen a benzo(a)pyren vtažená k hranici obytných zón obcí dotčených záměrem.

Z bodů 1. a 2. také vyplývá jednoznačné doporučení, aby v rámci konkretizace záměru (podrobnější hluková a rozptylová studie) bylo provedeno také nové hodnocení zdravotních rizik u jednotlivých dotčených obcí.

Závěry a doporučení pro další postup.

Hluková rizika :

Před konečným schválením trasy přeložky komunikace znovu posoudit hlukovou situaci novou doplněnou hlukovou studií s výstupy pro hodnocení všech požadovaných hlukových determinantů umožňujících relevantní posouzení možného **obtěžování a nočního rušení** obyvatel zájmové lokality. K tomu provést vyhodnocení hlukových pásem již od 40 dB tak , aby bylo možné podrobněji zhodnotit podíl v noci rušené a celodenně hlukem obtěžované populace. Tato hluková studie musí také prokázat pro kterou část intravilánu dotčených obcí je v nové situaci determinujícím hlukem hluk dopravní a jak lze tento hluk snížit na zdravotně vyhovující úroveň prostřednictvím protihlukových zábran. Model by měl také být ověřen měření hlukové zátěže na místě.

Imisní expoziční rizika

Vzhledem k rozporům ve výpočtech teoretických imisních koncentrací NO₂ a z nich vycházejícího hodnocení zdravotního rizika z expozice touto škodlivinou považujeme za nutné tuto část rozptylové studie přepracovat. Velice podobný problém je i v modelování reálných hodnot imise PM₁₀, jenž nabývají podstatně vyšších hodnot se zahrnutím sekundární prašnosti. I když jsou známy modely výpočtu imisní koncentrace PM₁₀ se zahrnutím sekundární prašnosti, je v tomto případě možné souhlasit s tvrzením zpracovatel RS o určitých potížích s definováním jeho podílu na celkové imisi. Pro hodnocení zdravotních rizik je však povinností zpracovatele pokusit se alespoň o kvalitativní odhad výše takovéto sekundární prašnosti a pomocí tohoto zpřesněného ukazatele provést odhad zdravotního rizika po populace kolem posuzované komunikace. Nakonec je pro komplexní hodnocení zdravotního rizika žádoucí doplnit část hodnocení zdravotních rizik také alespoň semikvantitativním odhadem potenciálního rizika

karcinogeneze (zejména pro dětský organismus) exponovaný imisemi benzenu a benzo-a-pyrenu.

Na základě kvantifikace skutečné imisní zátěže identifikovatelných rizik imisních škodlivin zjištěných pomocí zpřesněné rozptylové studie doplnit posouzení rizik imisních škodlivin pro zdraví exponovaných obyvatel s případným odhadem podílu dopravních emisí na hodnocené komunikaci a podílu jiných zdrojů příslušných škodlivin.

V Brně 27.8.2010

Ing. Jaroslav Kalous
zpracovatel posudku

odborná spolupráce

RNDr.Bohumil Pokorný,CSc.

Osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví,
Č.j.: 36050-OVZ-32.1-8.6.10